

Załącznik do Uchwały
Rady Powiatu Iławskiego
Nr XXXIX/319/17
z dnia 29 grudnia 2017 r.

POWIATOWY PROGRAM OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO NA LATA 2018-2022

SPIS TREŚCI:

I.	Wstęp	3
II.	Opis stanu istniejącego.....	4
III.	Struktura demograficzna.....	4
IV.	Formy wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi	14
V.	Edukacja dzieci i młodzieży	22
VI.	Rynek pracy	23
VII.	Podział oraz harmonogram zadań Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego.....	25
VIII.	Monitoring i sprawozdawczość	32

I. Wstęp

Powiatowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2018-2022 opracowany został na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 lutego 2017 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022 oraz zapisów art. 1-2 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego.

Jednym z zadań własnych samorządu powiatowego jest promocja i ochrona zdrowia. Pojęcie promocji i ochrony zdrowia należy rozumieć jako połączenie edukacji zdrowotnej oraz wsparcia prawnego i środowiskowego dla mieszkańców danej wspólnoty samorządowej. Realizacja tego zadania przez samorząd powiatowy polegać będzie przede wszystkim na ocenianiu efektywności programów zdrowotnych funkcjonujących na terenie powiatu, inicjowaniu i wspomaganiu działań na rzecz promocji zdrowia oraz pobudzaniu odpowiedzialności zbiorowej i indywidualnej za zdrowie. Promocja i ochrona zdrowia powinna być również rozumiana jako profilaktyka chorób oraz promowanie zdrowego stylu życia. Jest to proces umożliwiający ludziom zwiększenie kontroli nad własnym zdrowiem, utrzymanie jego dobrego poziomu lub jego poprawę. Zdrowie nie jest celem samym w sobie, ale jest traktowane jako droga do realizacji aspiracji, zaspakajania potrzeb oraz przeobrażania i kontroli środowiska.

Powiatowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2018-2022 wyznacza kierunek działań administracji samorządowej, które zmierzać mają do osiągnięcia celu nadrzędnego – ochrony i poprawy stanu zdrowia psychicznego mieszkańców Powiatu Iławskiego.

OPIS STANU ISTNIEJĄCEGO

III. STRUKTURA DEMOGRAFICZNA¹

Powiat Iławski zlokalizowany jest w zachodniej części województwa warmińsko-mazurskiego i zajmuje powierzchnię 1 385 km². W jego skład wchodzi siedem gmin: dwie miejskie (Iława i Lubawa), trzy gminy miejsko-wiejskie (Susz, Zalewo, Kisielice) oraz dwie wiejskie (Iława i Lubawa). Gęstość zaludnienia w przeliczeniu na 1 km² wynosi 67 osób.

Sytuacja demograficzna w latach 2013-2015

Powiat Iławski	Rok		
	2013	2014	2015
Liczba mieszkańców ogółem	93 134	93 052	92 795

Z powyższej tabeli wynika, że na przestrzeni ostatnich lat, liczba ludności zmniejszyła się o 339 osób, co stanowi 0,36 % populacji.

Przyrost naturalny na 1 000 ludności

	2013	2014	2015
urodzenia żywe	10,0	10,6	9,8
zgony	8,8	8,3	8,8
przyrost naturalny	1,2	2,3	1,1

¹ Dane demograficzne pochodzą z opracowania Urzędu Statystycznego w Olsztynie „Statystyczne Vademecum Samorządowca 2016”.

Spadek liczby urodzeń, który nastąpił w ostatnich latach powoduje znacznie pogorszenie proporcji między najmłodszymi a najstarszymi generacjami. Znajdzie to odzwierciedlenie w wielkościach wskaźnika określającego relacje międzypokoleniowe populacji, czyli liczbą osób w wieku 65 lat i więcej przypadającą na 1000 osób w wieku 0 – 14 lat, a w konsekwencji starzenie się społeczeństwa.

Szczegółowa struktura demograficzna powiatu w roku 2015

Liczba ludności ogółem:		ludność wg grup wiekowych			ludność wg ekonomicznych grup wiekowych w % populacji		
92 795							
Płeć							
mężczyźni	Kobiety	0-14	15-64	65l. i więcej	przedprodukcyjny	produkcyjny	Poprodukcyjny
45 974	46 821	15 517	64 981	12 297	20,1	63,2	16,7

Powyższy podział wskazuje, że na terenie powiatu iławskiego mieszka więcej kobiet niż mężczyzn. Biorąc pod uwagę, że według danych Głównego Urzędu Statystycznego za 2016 rok mężczyźni w Polsce żyją przeciętnie 73,9 lat natomiast kobiety 81,9 lat, problemy zdrowotne osób starszych dotyczą większej grupy kobiet niż mężczyzn. Obecnie największą grupę mieszkańców powiatu iławskiego stanowią osoby w wieku od 15 do 64 lat. W większości są to osoby w wieku produkcyjnym. Ponadto pomimo niekorzystnej tendencji więcej jest mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym niż poprodukcyjnym.

IV. DIAGNOZA WYSTĘPOWANIA ZABURZEŃ PSYCHICZNYCH NA TERENIE POWIATU IŁAWSKIEGO

	2013	2014	2015	2016
Liczba mieszkańców powiatu iławskiego objętych psychiatryczną opieką zdrowotną (ogółem, bez podziału na formę i przyczynę leczenia)	2596	2475	2184	2371

Źródło: dane NFZ Warmińsko-Mazurski Oddział Wojewódzki w Olsztynie

Na podstawie danych zawartych w powyższym wykresie należy stwierdzić, że w kolejnych latach liczba mieszkańców powiatu iławskiego objętych psychiatryczną opieką zdrowotną do roku 2015 była malejąca. Jednakże w roku 2016 nieznacznie wzrosła. W związku z powyższym należałoby monitorować statystyki, aby stwierdzić skuteczność Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego w zakresie występowania zaburzeń psychicznych na terenie powiatu iławskiego.

Leczenie ambulatoryjne mieszkańców powiatu iławskiego objętych psychiatryczną opieką zdrowotną

Liczba mieszkańców powiatu iławskiego objętych psychiatryczną opieką zdrowotną z podziałem na przyczynę	2013	2014	2015	2016
zaburzenia organiczne	354	273	221	274
zaburzenia nerwicowe związane ze stresem i somatoformiczne	814	854	784	905
schizofrenia	312	298	269	272
pozostałe schorzenia	914	853	765	840

Źródło: dane NFZ Warmińsko-Mazurski Oddział Wojewódzki w Olsztynie

Zgodnie z powyższą tabelą najczęstszą przyczyną objęcia ambulatoryjną psychiatryczną opieką zdrowotną mieszkańców powiatu iławskiego są zaburzenia nerwicowe związane ze stresem i somatoformiczne. Wysoki jest również odsetek pacjentów leczonych ze względu na schorzenia sklasyfikowane jako pozostałe (np. spowodowane zażywaniem substancji psychoaktywnych, zaburzenia nastroju (afektywne) czy zaburzenia rozwoju psychologicznego).

Analiza zapadalności

rok	Liczba osób objętych opieką		Łącznie	Pacjenci pierwszorazowi (bez podziału na płeć)*
	Mężczyzn	Kobiet		
2013	1033	1298	2331	469
2014	1005	1178	2183	432
2015	960	976	1936	437
2016	999	1137	2136	520

Źródło: dane NFZ Warmińsko-Mazurski Oddział Wojewódzki w Olsztynie

Powyższe dane wskazują, że nieznacznie więcej kobiet niż mężczyzn z terenu powiatu iławskiego zostało w ciągu ostatnich lat objętych ambulatoryjną psychiatryczną opieką zdrowotną. Ponadto łączna liczba osób objętych opieką utrzymuje na stosunkowo stałym poziomie. Podobnie sytuacja przedstawia się, jeśli chodzi o pacjentów pierwszorazowych. Ta liczba również nie zmienia się w znacznym stopniu. Pacjenci pierwszorazowi na przełomie ostatnich lat stanowią mniej więcej 25% wszystkich osób objętych ambulatoryjną opieką psychiatryczną.

Leczenie szpitalne mieszkańców powiatu iławskiego objętych psychiatryczną opieką zdrowotną

Liczba mieszkańców powiatu iławskiego objętych psychiatryczną opieką zdrowotną z podziałem na przyczynę	2013	2014	2015	2016
zaburzenia organiczne	36	33	18	34
zaburzenia nerwicowe związane ze stresem i somatoformiczne	35	31	45	25
schizofrenia	52	72	71	75
pozostałe schorzenia	281	286	257	217

Źródło: dane NFZ Warmińsko-Mazurski Oddział Wojewódzki w Olsztynie

Dane zawarte w powyższej tabeli wskazują, że dużą grupą pacjentów objętych leczeniem szpitalnym są osoby cierpiące na schizofrenię. Ilość pacjentów szpitalnych, u których zdiagnozowano zaburzenia organiczne oraz zaburzenia nerwicowe związane ze stresem i somatoformiczne jest niższa i utrzymuje się w ostatnich latach na podobnym poziomie. Jednakże najczęstszą przyczyną hospitalizacji pacjentów objętych psychiatryczną opieką zdrowotną są schorzenia sklasyfikowane jako pozostałe.

Analiza zapadalności

rok	Liczba osób objętych opieką		Łącznie	Pacjenci pierwszorazowi (bez podział na płeć)*
	Mężczyzn	Kobiet		
2013	266	129	395	172
2014	278	128	406	185
2015	262	120	382	156
2016	235	110	345	142

Źródło: dane NFZ Warmińsko-Mazurski Oddział Wojewódzki w Olsztynie

Analizując powyższe dane stwierdzić należy, że częściej objęci szpitalną psychiatryczną opieką zdrowotną są mężczyźni mieszkający na terenie powiatu iławskiego. Łączna liczba pacjentów objętych hospitalizacją w ostatnich latach waha się w granicach około sześćdziesięciu osób. Podobnie, jak przy leczeniu ambulatoryjnym, pacjenci pierwszorazowi stanowią około 25% wszystkich pacjentów

*Przy ustalaniu liczby pacjentów pierwszorazowych NFZ Warmińsko-Mazurski Oddział Wojewódzki w Olsztynie zastosował 5-letnie okno kadencji, czyli pacjenci pierwszorazowi w roku 2013 to ci pacjenci korzystający ze świadczeń w rodzaju opieki psychiatrycznej w 2013, którzy nie byli leczeni psychiatrycznie w latach 2008-2012 (w ciągu pięciu lat poprzedzających leczenie), dla pacjentów pierwszorazowych z 2014 r. oknem jest okres 2009-2013, itd.

Liczba pacjentów na oddziałach Powiatowego Szpitala im. Władysława Biegańskiego w Iławie

Rok	2011	2012	2013	2014	2015
Liczba pacjentów	Oddział Psychiatrii „A” – 361 Oddział Psychiatrii „B” – 447 Oddział Terapii Uzależnień od Alkoholu - 240	Oddział Psychiatrii „A” – 328 Oddział Psychiatrii „B” – 427 Oddział Terapii Uzależnień od Alkoholu - 240	Oddział Psychiatrii „A” – 350 Oddział Psychiatrii „B” – 455 Oddział Terapii Uzależnień od Alkoholu - 247	Oddział Psychiatrii „A” – 378 Oddział Psychiatrii „B” – 462 Oddział Terapii Uzależnień od Alkoholu - 243	Oddział Psychiatrii „A” – 349 Oddział Psychiatrii „B” – 405 Oddział Terapii Uzależnień od Alkoholu - 225

Źródło: dane Powiatowy Szpital im. Władysława Biegańskiego w Iławie

Długość pobytu na oddziałach Powiatowego Szpitala im. Władysława Biegańskiego w Iławie (w dniach)

	Nazwa oddziału	2011	2012	2013	2014	2015
1.	Oddział Psychiatrii „A”	26	29,6	23,8	23,2	26
2.	Oddział Psychiatrii „B”	23,3	23,6	19,4	21,3	24,5
3.	Oddział Terapii Uzależnień od Alkoholu	46,7	44,7	44,4	45,4	45,9

Źródło: dane Powiatowy Szpital im. Władysława Biegańskiego w Iławie

Oddziały Psychiatryczne Powiatowego Szpitala im. Władysława Biegańskiego w Iławie istnieją już ponad 30 lat, zmieniając w tym czasie swoje oblicze, metody leczenia, zakres oferowanych usług. Łącznie dysponują 64 łózkami przeznaczonymi dla pacjentów powyżej 18-tego roku życia, zapewniając całodobową opiekę psychiatryczną z pełną diagnostyką zaburzeń psychicznych. Oddziały prowadzą działalność leczniczą i rehabilitacyjną osób chorych psychicznie, upośledzonych umysłowo oraz osób z organicznymi zaburzeniami centralnego układu nerwowego. Najczęstszą przyczyną pobytu w oddziałach psychiatrycznych szpitala są zespoły zależności alkoholowej, schizofrenia, nerwice czy depresje.

Ilość porad udzielanych przez Poradnię Zdrowia Psychicznego w latach

Rok	2011	2012	2013	2014	2015
Ilość porad	3434	3436	3887	3242	3221

Źródło: dane Powiatowy Szpital im. Władysława Biegańskiego w Iławie

W poradni Zdrowia Psychicznego świadczone są usługi w zakresie diagnostyki i leczenia zaburzeń psychicznych tj. zaburzenia depresyjne i lękowe, schizofrenia, upośledzenie umysłowe. Liczba osób korzystających ze stacjonarnej i ambulatoryjnej opieki zdrowotnej w zakresie psychiatrii od lat utrzymuje się na tym samym poziomie. Związane jest to jednak nie tyle z zapotrzebowaniem na te usługi, co z wysokością kontraktu z NFZ na realizację tych świadczeń.

2. Dane dotyczące wydawania orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności osobom z zaburzeniami psychicznymi

1. Osoby po 16 roku życia – orzeczenia wydane z symbolem niepełnosprawności: **01-U** (upośledzenia umysłowe począwszy od upośledzenia w stopniu umiarkowanym), **02-P** (zaburzenia psychosomatyczne, zaburzenia nastroju począwszy od zaburzeń o umiarkowanym stopniu nasilenia, utrwalone zaburzenia lękowe o znacznym stopniu nasilenia, zespoły otępienne), **12-C** (całościowe zaburzenia rozwojowe, powstałe przed 16 rokiem życia, z utrwalonymi zaburzeniami interakcji społecznych lub komunikacji werbalnej oraz stereotypiami zachowań, zainteresowań i aktywności o co najmniej umiarkowanym stopniu nasilenia), **03-L** (zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu), **04-O** (choroby narządu wzroku), **05-R** (upośledzenie narządu ruchu), **06-E** (epilepsje – w stopniu lekkim, umiarkowanym i znacznym), **07-S** (choroby układu oddechowego i krążenia), **08-T** (choroby układu pokarmowego), **09-M** (choroby układu moczowo-płciowego), **10-N** (choroby neurologiczne), **11-I** (inne, w tym schorzenia endokrynologiczne, mataboliczne, zaburzenia enzymatyczne itd.).

a) Ilość i rodzaj orzeczeń:

Symbol przyczyny niepełnosprawności	Ilość wydanych orzeczeń - rok				
	2011	2012	2013	2014	2015
01-U	118	99	110	92	135
02-P	351	364	344	312	304
12-C	2	3	4	4	6
RAZEM	471	466	458	408	445

Źródło: dane Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Iławie

Na przełomie ostatnich lat liczba wydanych orzeczeń z symbolami 01-U oraz 02-P jest stosunkowo zmienna, jednak różnice są niewielkie i nie świadczą o utrzymywaniu się trwałej tendencji. Natomiast ilość orzeczeń z oznaczeniem 12-C systematycznie wzrasta. Pomimo tego, że takich orzeczeń wydawanych jest niewiele, to systematycznie ich przybywa.

Symbol przyczyny niepełnosprawności	Stopień znaczny					Stopień umiarkowany					Stopień lekki				
	rok					rok					rok				
	2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2015
01-U	70	45	52	44	98	44	48	53	42	32	4	6	5	6	5
02-P	209	206	164	116	111	124	142	163	164	162	18	16	17	32	31
12-C	1	3	2	3	3	1	0	2	0	1	0	0	0	1	2
RAZEM	280	254	218	163	212	169	190	218	206	195	22	22	22	39	38

Źródło: dane Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Iławie

Na podstawie danych zawartych w tabeli należy stwierdzić, że odsetek mieszkańców powiatu iławskiego posiadających orzeczenie o niepełnosprawności w stopniu lekkim jest stosunkowo niewielki. Szczególnie w odniesieniu do liczby wydanych orzeczeń przyznających stopień znaczny. Z przedstawionych danych wynika, że na przestrzeni ostatnich lat największa liczba osób z niepełnosprawnościami psychicznymi to osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności.

b) Wiek, płeć – ogółem orzeczenia z symbolem 01-U, 02-P, 12-C:

Podział ze względu na wiek	Wiek																			
	16-25					26-40					41-60					powyżej 60				
	rok					rok					rok					rok				
	2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2015
Ogółem	108	102	94	87	85	87	70	102	95	93	161	161	165	158	191	115	133	97	68	76

Źródło: dane Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Iławie

Podział ze względu na płeć	rok				
	2011	2012	2013	2014	2015
Kobiety	257	249	216	201	214
Mężczyźni	214	217	242	207	231

Źródło: dane Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Iławie

Analizując dane dotyczące wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności z podziałem na kobiety i mężczyzn, nie wskazuje się znacznej różnicy. Liczba wydanych orzeczeń jest zbliżona. W odniesieniu do wieku niepełnosprawnych zauważa się znaczną różnicę. Najwięcej orzeczeń otrzymują osoby

w przedziale wiekowym 40-60 lat. W 2015 roku orzeczenie o stopniu niepełnosprawności wydano dla osiemdziesięciu pięciu osób w wieku 16-25 lat, dla dziewięćdziesięciu trzech w wieku 26-40, dla stu dziewięćdziesięciu jeden w wieku 41-60 i dla siedemdziesięciu sześciu osób, które ukończyła 60 rok życia. Z powyższego wynika, że problemy dotyczące zdrowia psychicznego w znacznej mierze dotyczą osób w wieku przedprodukcyjnym.

c) Wykształcenie - ogółem orzeczenia z symbolem 01-U, 02-P, 12-C:

Podział ze względu na wykształcenie	Wykształcenie																								
	mniej niż podstawowe					podstawowe i gimnazjalne					zasadnicze					ponadgimnazjalne					wyższe				
	2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2015
Ogółem	12	18	27	52	115	284	251	219	158	150	111	122	139	124	106	58	62	59	62	57	6	13	14	12	17

Źródło: dane Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Hławie

Na podstawie danych zawartych w powyższej tabeli w odniesieniu do 2015 roku zauważa się spadek liczby wydanych orzeczeń wraz z posiadaniem przez osobę niepełnosprawną wykształceniem ponadgimnazjalnym bądź wyższym. Analizując powyższe dane na przestrzeni lat należy stwierdzić znaczny wzrost liczby wydanych orzeczeń wśród osób z wykształceniem mniejszym niż podstawowe. W odniesieniu do osób z wykształceniem podstawowym i gimnazjalnym liczba sporządzanych orzeczeń systematycznie ulega zmniejszeniu. Natomiast w odniesieniu do wykształcenia zasadniczego, ponadgimnazjalnego i wyższego utrzymuje się ona na podobnym poziomie. Wniosek, jaki nasuwa się po przeanalizowaniu powyższych danych, to powiązanie niepełnosprawności z brakiem wykształcenia. Wskazuje to na potrzebę doskonalenia systemu kształcenia osób z niepełnosprawnością w zakresie psychicznym, tak aby udało się uzyskać lepsze wykształcenie pozwalające na poprawę komfortu życia tych osób.

d) Ilość osób pozostających w zatrudnieniu na dzień wydania orzeczenia:

- rok 2011 - 24
- rok 2012 – 28
- rok 2013 – 40
- rok 2014 – 33
- rok 2015 – 42

Z przedstawionych danych wynika, że z roku na rok wzrasta liczba osób, które pomimo niepełnosprawności korzystają z pełni praw obywatelskich, w tym prawa do pracy.

2. Dzieci do 16 roku życia - orzeczenia wydane z symbolem niepełnosprawności: 01-U (upośledzenia umysłowe począwszy od upośledzenia w stopniu umiarkowanym), **02-P** (zaburzenia psychosomatyczne, zaburzenia nastroju począwszy od zaburzeń o umiarkowanym stopniu nasilenia,

utrwalone zaburzenia lękowe o znacznym stopniu nasilenia, zespoły otępienne), **12-C** (całościowe zaburzenia rozwojowe, powstałe przed 16 rokiem życia, z utrwalonymi zaburzeniami interakcji społecznych lub komunikacji werbalnej oraz stereotypiami zachowań, zainteresowań i aktywności o co najmniej umiarkowanym stopniu nasilenia), **03-L** (zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu), **04-O** (choroby narządu wzroku), **05-R** (upośledzenie narządu ruchu), **06-E** (epilepsje – w stopniu lekkim, umiarkowanym i znacznym), **07-S** (choroby układu oddechowego i krążenia), **08-T** (choroby układu pokarmowego), **09-M** (choroby układu moczowo-płciowego), **10-N** (choroby neurologiczne), **11-I** (inne, w tym schorzenia endokrynologiczne, mataboliczne, zaburzenia enzymatyczne itd.).

a) Ilość i rodzaj orzeczeń:

Symbol przyczyny niepełnosprawności	Ilość wydanych orzeczeń - rok				
	2011	2012	2013	2014	2015
01-U	20	41	43	40	41
02-P	3	2	3	3	4
12-C	50	86	79	67	54
RAZEM	73	129	125	110	99

Źródło: dane Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Iławie

Wśród osób, które nie ukończyły szesnastego roku życia zauważa się dysproporcje w odniesieniu do określania symbolu niepełnosprawności. Na przełomie lat wydawano stosunkowo niewiele orzeczeń oznaczonych jako 02-P.

b) Wiek, płeć - ogółem orzeczenia z symbolem 01-U, 02-P, 12-C:

Podział ze względu na wiek orzekanych	Wiek: 0-3					Wiek: 4-7					Wiek: 8-16				
	2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2015
Ogółem	14	22	18	18	11	22	37	35	31	25	37	70	72	61	63

Źródło: dane Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Iławie

Podział ze względu na płeć	rok				
	2011	2012	2013	2014	2015
Kobiety	23	30	35	33	23
Mężczyźni	50	99	90	77	76

Źródło: dane Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Iławie

Na podstawie danych zawartych w dwóch powyższych tabelach stwierdza się, że najczęściej orzeczeń wydawanych jest dla dzieci między ósmym a szesnastym rokiem życia. W 2015 roku Zespół ds. Orzekania wydał jedenaście orzeczeń dzieciom w przedziale wiekowym 0-3, dwadzieścia pięć dzieciom w przedziale wiekowym 4-7 oraz sześćdziesiąt trzy orzeczenia dzieciom w przedziale wiekowym 8-16. Analizując podział na płeć dzieci niepełnosprawnych zauważa się duże dysproporcje. Orzeczenia wydawane są nawet trzykrotnie częściej chłopcom niż dziewczynom.

IV. FORMY WSPARCIA DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI

1 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ilawie

Rodzaje udzielonego dofinansowania	Liczba osób			
	rok 2014		rok 2015	
	ogółem	symbole 01-2,02-P, 12-C	ogółem	symbole 01-2,02-P, 12-C
Turnus rehabilitacyjny	35	01-U - 20 osób, 02-P – 9 osób, 12-C – 6 osób	-	-
Zakup przedmiotów ortopedycznych, środków pomocniczych i sprzętu rehabilitacyjnego *	55	01-U- 15 w tym: 5 osób- pielucho majtki, 3 osoby – aparat słuchowy i wkładka uszna, 2 osoby – pionizator, 2 osoby – obuwie ortopedyczne, 1 osoba – wózek inwalidzki, 1 osoba- gorset, 1 osoba -orteza, 02-P- 30 w tym: 20 osób – pielucho majtki, 2 osoby – wkładka uszna, 1 osoba- obuwie	49	01-U- 9 w tym: 2 osoby – aparat słuchowy i wkładka uszna, 1 osoba – pionizator, 5 osób – obuwie ortopedyczne, 1 osoba – szkła okularowe, 02 – P- 31 w tym: 15 osób – pielucho majtki, 2 osoby- wkładka uszna, 1 osoba- wózek inwalidzki , 11 osób – aparat słuchowy i wkładka uszna, 1 osoba- kule, 1 osoba -szkła okularowe, 12 – C -7 w tym:

		<p>ortopedyczne, 6 osób – aparaty słuchowe i wkładki uszne, 1 osoba- kule,</p> <p>12-C-8 w tym: 3 osoby – obuwie ortopedyczne, 3 osoby – wkładki uszne, 2 osoby- protezy.</p> <p>Sprzęt rehabilitacyjny 12 –C-2 w tym: 1 osoba – platforma, szczotka do masażu, piłka, wałek do rehabilitacji, 02-P 1 osoba - rower rehabilitacyjny.</p>		<p>1 osoba - wkładka uszna, 3 osoby - obuwie ortopedyczne, 1 osoba - szkła okularowe, 1 osoba- wózek inwalidzki, 1 osoba -pionizator</p> <p>Sprzęt rehabilitacyjny</p> <p>12-C 1 osoba- platforma do rehabilitacji, szczotka do masażu, piłka rehabilitacyjna, wałek rehabilitacyjny, materac rehabilitacyjny,</p> <p>02 -P 1 osoba -rower rehabilitacyjny.</p>
Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych	12	<p>01-U 4 osoby,</p> <p>02-P 2 osoby,</p> <p>12 -C 6 osób.</p>	19	<p>01-U 8 osób,</p> <p>02-P 4 osoby,</p> <p>12 -C 7 osób.</p>
Inne formy wsparcia – pilotażowy program „Aktywny samorząd”*	1	01-U – komputer	0	0
	3	02-P - studenci	6	02-P studenci

*Opis: rodzaje przedmiotów, sprzętu, ilości, rodzaje i ilości dot. wsparcia w ramach „Aktywny Samorząd”

Źródło: dane Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Iławie

Największy odsetek osób z niepełnosprawnościami oznaczonymi omawianymi symbolami korzysta z dofinansowania na zakup przedmiotów ortopedycznych. Wynika to jednak nie z rzeczywistych potrzeb tych osób, a z podziału środków PFRON na poszczególne rodzaje pomocy. Ponadto przedstawiono wnioski rozpatrzone pozytywnie, których ilość zależy od wielkości dotacji przekazanej przez PFRON.

2. Warsztaty Terapii Zajęciowej

Na terenie Powiatu Iławskiego prowadzone są trzy warsztaty terapii zajęciowej: w Iławie, Lubawie i Suszu. Przeznaczone są głównie dla osób z dysfunkcją intelektualną ze stopniem niepełnosprawności znacznym lub umiarkowanym.

a) WTZ w Iławie

Uczestnikiem Warsztatu Terapii Zajęciowej w Iławie może być każda pełnoletnia osoba niepełnosprawna, która wyraża chęć korzystania z dostępnych w WTZ form rehabilitacji oraz spełnia wymagania formalne, czyli posiada w orzeczeniu o niepełnosprawności stopień umiarkowany lub znaczny oraz wskazanie dotyczące udziału w terapii zajęciowej. Zajęcia polegają na uczestniczeniu w różnorodnych formach terapii pracą, które realizowane są w pracowniach: multimedialnej, stolarskiej i umiejętności praktycznych, krawiecko-hafciarskiej, rękodzieła, ceramicznej, plastyczno-witrażowej oraz gospodarstwa domowego. Podczas zajęć uczestnicy doskonalą umiejętności zawodowe, rozwijają zainteresowania i podstawowe zdolności niezbędne do samodzielnego funkcjonowania w życiu.

Uczestnicy Warsztatów Terapii Zajęciowej w Iławie	Symbol przyczyny niepełnosprawności			Symbol przyczyny niepełnosprawności
	01-U	02-P	12-C	sprzężone
rok 2011	4	3	8	12
rok 2012	5	2	8	15
rok 2013	4	3	8	11
rok 2014	8	5	8	16
rok 2015	7	4	8	11

Źródło: dane Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Iławie

b) WTZ w Lubawie

W Warsztacie Terapii Zajęciowej w Lubawie działa 5 pracowni: stolarska, plastyczna, krawiecka, tkacko – dziewiarska, gospodarstwa domowego. Instruktorzy poszczególnych pracowni prowadzą z uczestnikami niepełnosprawnymi intelektualnie szeroko pojętą terapię, kształcącą wiele funkcji: manualne, społeczne, zawodowe i ogólne. Kryje się za tym rozwój umiejętności praktycznych, jak: posługiwanie się prostymi

narzędziami stolarskimi, krawieckimi, kuchennymi; przystosowanie do życia w szerszym społeczeństwie, umiejętność dokonywania zakupów, załatwiania spraw urzędowych - aż do przygotowania do podjęcia pracy na otwartym rynku pracy. Na co dzień kształci się też podstawowe umiejętności samoobsługowe i czynności życia codziennego, niezbędne w prowadzeniu samodzielnego gospodarstwa domowego. W Warsztacie prowadzone są też zajęcia specjalistyczne z psychologiem, fizjoterapeutą i specjalistą d.s. reintegracji zawodowej. Poszczególni specjaliści mają za zadanie rozpoznanie dysfunkcji uczestników i podjęcie odpowiednich kroków w celu ich wyeliminowania.

Uczestnicy Warsztatów Terapii Zajęciowej w Lubawie	Symbol przyczyny niepełnosprawności			Symbol przyczyny niepełnosprawności sprzężone
	01-U	02-P	12-C	
rok 2011	12	7	5	6
rok 2012	12	8	5	5
rok 2013	12	8	5	5
rok 2014	14	6	5	5
rok 2015	13	7	5	5

Źródło: dane Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Iławie

c) WTZ w Suszu

Warsztat Terapii Zajęciowej w Suszu jest placówką pobytu dziennego, w której prowadzona jest rehabilitacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych intelektualnie lub fizycznie w stopniu umiarkowanym bądź znacznym. Na zajęcia terapeutyczne do WTZ uczęszcza 35 osób niepełnosprawnych. Zajęcia odbywają się przez cały rok z wyłączeniem przerwy wakacyjnej, która przypada w okresie letnim. Działania rewalidacyjne obejmują: poprawę kondycji fizycznej i zaradności osobistej, kształtowanie samodzielności, odpowiedzialności, pracowitości i zdyscyplinowania, przygotowanie do życia w środowisku społecznym, naukę umiejętności pozwalających na podjęcie pracy zarobkowej. W Warsztacie Terapii Zajęciowej dominującą formą terapii jest ergoterapia. Zajęcia z zakresu rehabilitacji zawodowej prowadzone są w siedmiu pracowniach: gospodarstwa domowego, zaradności osobistej, wikliniarskiej, plastycznej, dziewiarskiej, stolarskiej i ogrodniczej. W czasie zajęć uczestnicy nabywają umiejętności zawodowe charakterystyczne dla danej pracowni. Podopieczni mają możliwość wyboru i zmiany pracowni, dzięki czemu zwiększa się zakres rozwijanych umiejętności. Stopień trudności zadań wykonywanych przez podopiecznych w pracowniach jest dostosowany do ich aktualnych możliwości i ulega stopniowemu zwiększeniu w miarę nabywania wprawy i nowych umiejętności.

Uczestnicy Warsztatów Terapii Zajęciowej w Suszu	Symbol przyczyny niepełnosprawności			Symbol przyczyny niepełnosprawności sprężone
	01-U	02-P	12-C	
rok 2011	5	10	0	5
rok 2012	4	10	0	7
rok 2013	4	10	0	7
rok 2014	3	11	0	8
rok 2015	3	11	0	10

Źródło: dane Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Iławie

3. Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy w Iławie

Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy jest ponadlokalną jednostką dziennego pobytu, przeznaczoną dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie, przewlekle psychicznie chorych oraz wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych, które nie wymagają leczenia szpitalnego bądź opieki stacjonarnej.

Uczestnicy Środowiskowego Domu Samopomocy	Symbol przyczyny niepełnosprawności		
	01-U	02-P	12-C
Rok 2011	24	11	10
rok 2012	24	11	11
rok 2013	26	14	12
rok 2014	26	15	10
rok 2015	23	15	10

Źródło: dane Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy w Iławie

4. Domy Pomocy Społecznej

Na terenie powiatu iławskiego funkcjonują obecnie 2, prowadzone przez samorząd powiatu iławskiego, domy pomocy społecznej zlokalizowane w Suszu i Lubawie (dom w Lubawie posiada filię w Iławie).

a) Dom Pomocy Społecznej w Lubawie z filią w Iławie

Dom Pomocy Społecznej w Lubawie z filią w Iławie jest samodzielną jednostką organizacyjną i jednostką budżetową powiatu iławskiego. Dom ma charakter ponadlokalny, przyjmowani są do niego mieszkańcy powiatu iławskiego oraz innych powiatów. Dom przeznaczony jest dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie w stopniu lekkim, umiarkowanym oraz znacznym, jeżeli stopień niepełnosprawności intelektualnej tych osób pozwala im na w miarę samodzielne funkcjonowanie (Dom Pomocy Społecznej w Lubawie) oraz dla osób przewlekle somatycznie chorych (filia w Iławie). W szczególnych przypadkach do Domu mogą być kierowane osoby psychicznie chore, które nie zagrażają zdrowiu i życiu innych osób. Dom ma charakter domu stałego pobytu. Do Domu mogą być przyjmowane osoby na pobyt czasowy.

Mieszkańcy DPS w Lubawie	Łączna liczba mieszkańców	Symbol przyczyny niepełnosprawności		
		01-U	02-P	12-C
rok 2013	38	28	8	2
rok 2014	37	27	8	2
rok 2015	39	29	8	2

Źródło: dane Dom Pomocy Społecznej w Lubawie

Mieszkańcy DPS w Iławie	Łączna liczba mieszkańców	Symbol przyczyny niepełnosprawności		
		01-U	02-P	12-C
rok 2013	73	4	21	0
rok 2014	69	4	20	0
rok 2015	63	1	17	0

Źródło: dane Dom Pomocy Społecznej w Lubawie

b) Dom Pomocy Społecznej w Suszu

Dom Pomocy Społecznej w Suszu jest samodzielną jednostką organizacyjną i jednostką budżetową powiatu iławskiego. Dom przeznaczony jest dla dzieci, młodzieży oraz dorosłych upośledzonych intelektualnie. Podopiecznym zapewnia się posiłki dietetyczne zgodnie z zaleceniami lekarza. Dom posiada 33 pokoje: 1, 2, 3 i 4-osobowe; sale dziennego pobytu, jadalnię, pomieszczenie do rehabilitacji i terapii zajęciowej.

Mieszkańcy DPS w Suszu	Łączna liczba mieszkańców	Nowo-przyjęci	Zgony	Powrót do domu rodzinnego	Przeniesienie do innej jednostki	Łączna liczba osób zameldowanych w DPS w Suszu w danym roku
rok 2011	89	4	4	0	0	93
rok 2012	89	4	2	1	0	93
rok 2013	90	2	1	0	1	93
rok 2014	90	2	3	1	0	92
rok 2015	89	5	2	1	1	94

Źródło: dane Dom Pomocy Społecznej w Suszu

Większość mieszkańców DPS w Suszu posiada niepełnosprawność sprzężoną - złożoną, podwójną lub wieloraką. Z tego powodu symbole niepełnosprawności nakładają się na siebie. Wszystkie one zostały uwzględnione w poniższej tabeli.

Mieszkańcy DPS w Suszu	Symbol przyczyny niepełnosprawności						
	01-U	02-P	03-L	05-R	06-E	10-N	12-C
rok 2011	93	8	53	47	19	23	-
rok 2012	93	8	54	47	19	22	-
rok 2013	92	6	54	46	18	22	-
rok 2014	92	8	55	47	18	22	-
rok 2015	94	10	56	48	21	24	-

Źródło: dane Dom Pomocy Społecznej w Suszu

5. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

Celem jej funkcjonowania jest udzielanie dzieciom i młodzieży pomocy psychologicznej, pedagogicznej, logopedycznej, pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu, a także udzielania rodzicom i nauczycielom pomocy psychologiczno-pedagogicznej związanej z wychowaniem i kształceniem młodzieży. Poradnia wchodzi w strukturę Powiatowego Centrum Rozwoju Edukacji w Iławie.

Dane dotyczące ilości i rodzaju zaburzeń psychicznych dzieci diagnozowanych i poddawanych terapii w Poradni.

Liczba dzieci													
Rok	Zaburzenia emocjonalne	ADHD i zaburzenia w zachowaniu	psychozy	depresje	Zaburzenia odżywiania (bulimia, anoreksja)	Uzależnienia od hazardu	Uzależnienia od narkotyków	Uzależnienie od komputera	Fobie szkolne	Upośledzenie umysłowe	Choroby psychiczne	Zagrożenie niedostosowaniem społecznym	Inne: Autyzm, zaburzenia genetyczne
2013	10	4	0	5	0	0	0	0	3	180	1	15	24
2014	23	2	0	6	1	0	0	0	4	175	3	21	28
2015	24	0	1	5	0	0	0	0	6	203	2	20	42

Źródło: dane Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji w Iławie

Na przestrzeni ostatnich lat widoczna staje się wzrastająca liczba dzieci ze zdiagnozowanym autyzmem i zaburzeniami genetycznymi.

6. Osoby z upośledzeniem umysłowym i schorzeniami psychicznymi objęte opieką przez gminne jednostki organizacyjne.

Dane uzyskane z ośrodków pomocy społecznej z terenu Powiatu Iławskiego:

Samorząd gminny:	Liczba osób		
	rok 2013	rok 2014	rok 2015
Miasto Iława	105	121	128
Miasto Lubawa	39	42	51
Gmina Iława	86	100	105
Gmina Lubawa	93	97	105
Gmina Miejsko-Wiejska Kisielice	12	17	15
Gmina Miejsko-Wiejska Susz	75	73	72
Gmina Miejsko-Wiejska Zalewo	79	81	82

Środowiskowe Domy Samopomocy:

Samorząd gminny:	Liczba osób		
	rok 2013	rok 2014	rok 2015
Miasto Iława (uczestnicy PŚDS w Iławie)	27	31	31
Miasto Lubawa (uczestnicy ŚDS w Lubawie)	33	30	30
Gmina Iława (uczestnicy PŚDS w Iławie)	14	15	15
Gmina Lubawa (uczestnicy ŚDS w Lubawie)	9	9	8
Gmina Miejsko-Wiejska Susz (uczestnicy ŚDS w Suszu)	48	47	52

Analizując powyższe należy zauważyć, że liczba osób z upośledzeniem umysłowym i schorzeniami psychicznymi, korzystających ze wsparcia ośrodków pomocy społecznej nieznacznie wzrasta.

V. EDUKACJA DZIECI I MŁODZIEŻY

Zespół Placówek Szkolno-Wychowawczych w Iławie

Zespół Placówek Szklono – Wychowawczych w Iławie kształceniem specjalnym obejmuje uczniów, którzy ze względu na swoją niepełnosprawność wymagają stosowania specjalnych metod pracy oraz specjalnej organizacji nauki. W Zespole funkcjonuje przedszkole, szkoła podstawowa, gimnazjum, zasadnicza szkoła zawodowa i szkoła przysposabiająca do pracy.

Liczba uczniów uczęszczających do placówki	rok 2013	rok 2014	rok 2015
przedszkole	-	-	-
Szkoła podstawowa	98	126	69
Gimnazjum	79	70	61
Zasadnicza Szkoła Zawodowa	31	40	46
Szkoła przysposabiająca do pracy	40	36	36
Razem	248	272	212

Źródło: dane Zespół Placówek Szkolno-Wychowawczych w Iławie

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Kisielicach

Zmodernizowany i nowocześnie wyposażony Ośrodek Szkolno-Wychowawczy, funkcjonujący w ramach Zespołu Szkół Rolniczych im. H. i S. Sierakowskich w Kisielicach, zapewnia dzieciom nieodpłatną oraz indywidualną terapię w zakresie rewalidacji oraz zajęć edukacyjno-terapeutycznych. Dzięki indywidualnym programom nauczania, możliwa jest zindywidualizowana praca nawet w grupie. Ośrodek jest w pełni dostosowany dla osób poruszających się na wózkach. Zapewnia pełne wyżywienie, uwzględniając indywidualną dietę ucznia na każdym szczeblu edukacji. Do dyspozycji uczniów są specjalistyczne sale i gabinety, dla najmłodszych uczniów na terenie Ośrodka znajduje się bogato wyposażony plac zabaw, a także internat.

Liczba uczniów uczęszczających do placówki	rok 2013	rok 2014	rok 2015
przedszkole	17	20	14
Szkoła podstawowa	6	10	15
Gimnazjum	-	-	-
Zasadnicza Szkoła Zawodowa	-	-	-
Szkoła przysposabiająca do pracy	-	-	-
Razem	23	30	29

Źródło: dane Zespół Szkół Rolniczych im. H. i S. Sierakowskich w Kisielicach

VI. RYNEK PRACY - aktywizacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi

Powiatowy Urząd Pracy w Iławie świadczy między innymi pomoc w poszukiwaniu pracy osobom z zaburzeniami psychicznymi z terenu powiatu iławskiego.

Rodzaj wsparcia dla osób zarejestrowanych w PUP w Iławie z symbolami przyczyny niepełnosprawności 01-U, 02-P	Liczba osób				
	rok 2011	Rok 2012	rok 2013	rok 2014	rok 2015
Aktywizacja zawodowa w ramach ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych	0	0	0	0	0
Staże	1	5	1	3	2
Szkolenia	0	0	0	2	1

Roboty publiczne	0	0	0	0	0
Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego	0	1	0	0	1
Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	0	0	0	1	0
Prace interwencyjne	1	1	0	0	1
Prace społecznie użyteczne	0	1	2	0	1
Razem – bez podziału na formę aktywizacji	2	8	3	6	5

Źródło: dane Powiatowy Urząd Pracy w Iławie

Niewiele osób z zaburzeniami psychicznymi rejestruje się w Urzędzie Pracy i korzysta z jego wsparcia w uzyskaniu zatrudnienia. Tak niski poziom aktywizacji zawodowej spowodowany jest między innymi:

- niewystarczającą liczbą działań skierowaną na zaktywizowanie tej grupy, w tym również niedostateczne informowanie pracodawców o ulgach i korzyściach w zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- wstydem środowiskowym (dotyczy głównie osób z chorobami psychicznymi, tj. nerwice, depresje, schizofrenie), wywodzącym się z braku akceptacji osób chorych, często nawet strachem, spowodowanym zbyt małą wiedzą na temat tego rodzaju schorzeń,
- brakiem odpowiedniej ilości środków z PFRON na aktywizację zawodową osób niepełnosprawnych

**VII. PODZIAŁ ORAZ HARMONOGRAM ZADAŃ POWIATOWEGO PROGRAMU OCHRONY ZDROWIA
PSYCHICZNEGO NA LATA 2018-2022**

Cel główny 1 – Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej opieki adekwatnej do ich potrzeb

1.1. Cel szczegółowy	Upowszechnienie środowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej					
-----	opis zadania	forma realizacji	Jednostka odpowiedzialna	Realizatorzy	termin realizacji	Uwagi
1.1.1.	Opracowanie lokalnego programu zwiększenia dostępności i zmniejszenia nierówności w dostępie do różnych form środowiskowej psychiatrycznej opieki zdrowotnej, w tym rozwoju CZP oraz placówek psychiatrycznej opieki zdrowotnej dla dzieci i młodzieży.	Opracowanie programu.	Starostwo Powiatowe w Iławie	Jednostki realizujące powiatowy program	W trakcie realizacji powiatowego programu	Zadanie realizowane będzie w miarę możliwości finansowych oraz sygnalizowanych potrzeb.
1.1.2.	Utworzenie CZP zgodnie z zasadami zawartymi w załączniku do Rozporządzenia w sprawie NPOZP	Uruchomienie w strukturach Powiatowego Szpitala w Iławie CZP, w skład którego wejdą: 1. Stacjonarne oddziały psychiatryczne dla dorosłych, 2. Psychiatryczna izba przyjęć, 3. Oddział dzienny psychiatryczny, 4. Zespół leczenia środowiskowego	Powiatowy Szpital im. Władysława Biegańskiego w Iławie	Powiatowy Szpital im. Władysława Biegańskiego w Iławie	W trakcie realizacji powiatowego programu	Uruchomienie CZP możliwe będzie w sytuacji ogłoszenia konkursu ofert oraz po podpisaniu umowy z NFZ na udzielenie świadczeń opieki zdrowotnej w zakresach: psychiatryczna izba przyjęć, oddział dzienny psychiatryczny, zespół leczenia środowiskowego.
1.2. Cel szczegółowy	Upowszechnienie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego					
-----	opis zadania	forma realizacji	Jednostka odpowiedzialna	Realizatorzy	termin realizacji	Uwagi
1.2.1.	Aktualizacja poszerzenia, zróżnicowania i unowocześniania pomocy i oparcia	1. Poszerzenie, unowocześnienie pomocy w ramach punktu	Powiatowe Centrum	Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy w Iławie	Realizacja ciągła w trakcie	Zadanie realizowane będzie w miarę możliwości

	<p>społeczno dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w zakresie pomocy bytowej, mieszkaniowej, stacjonarnej, samopomocy środowiskowej</p>	<p>interwencji kryzysowej oferującego poradnictwo i pomoc w stanach kryzysu zagrażającego zdrowiu psychicznemu w formie konsultacji – PCPR;</p> <p>2. Utworzenie i prowadzenie Klubu Samopomocy, utworzenie mieszkań treningowych, wspomaganych – PŚDS.</p> <p>3. Zabezpieczenie całodobowych usług opiekuńczych, bytowych, mieszkaniowych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, które przebywają w istniejących Domach Pomocy Społecznej, utworzenie przy Domach np. mieszkań chronionych – DPS Lubawa,</p> <p>4. Prowadzenie dla mieszkańców DPS rehabilitacji społecznej na terenie zakładu oraz Warsztatów Terapii Zajęciowej. Dla mieszkańców tworzy się Indywidualne Pały Wsparcia. Prowadzenie zróżnicowanych treningów, których celem jest aktywizacja oraz uspołecznienie. Prowadzenie treningów: podstawowych umiejętności komunikacji społecznej, w zakresie wyglądu zewnętrznego i higieny osobistej, umiejętności kulinarnych i zdrowego żywienia, edukacji seksualnych, zachowań rynkowych i ekonomicznych, rozwiązywania trudnych sytuacji, przygotowania do podjęcia pracy – DPS Susz.</p> <p>5. Prowadzenie gabinetu specjalistycznego Biofeedback – ZPSW.</p>	<p>Pomocy Rodzinie w Iławie</p>	<p>Dom Pomocy Społecznej w Lubawie</p> <p>Dom Pomocy Społecznej w Suszu</p> <p>Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Iławie</p> <p>Zespół Placówek Szkolno-Wychowawczych w Iławie</p> <p>Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Kisielicach</p> <p>Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji w Iławie</p>	<p>trwania Programu</p>	<p>finansowych. Zadanie drugie realizowane będzie we współpracy ze Stowarzyszeniem Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Powiatu Iławskiego „Promyk”</p>
--	---	---	---------------------------------	---	-------------------------	--

1.2.2.	Wspieranie finansowe projektów organizacji pozarządowych służących rozwojowi form oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi	<ol style="list-style-type: none"> Ogłaszanie otwartych konkursów ofert oraz zlecanie realizacji zadań publicznych przez organizacje pozarządowe zgodnie z ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, Dofinansowanie zadań wymienionych w art. 35 a, ust.1 pkt 7 i 8 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych 	Starostwo Powiatowe w Iławie	Starostwo Powiatowe w Iławie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Iławie	Realizacja ciągła w trakcie trwania Programu	Dofinansowanie w ramach budżetu Powiatu Iławskiego, środków PFRON
1.2.3.	Zwiększenie udziału zagadnień pomocy osobom z zaburzeniami psychicznymi w działalności powiatowych centrów pomocy rodzinie	<ol style="list-style-type: none"> Uwzględnienie w planowanych szkoleniach kadry pomocy społecznej specyfiki pracy z osobami zaburzeniami psychicznymi w formie: szkoleń, spotkań, warsztatów; Usprawnianie współpracy z ośrodkami pomocy społecznej w zakresie integracji społecznej osób z osobami zaburzeniami psychicznymi, także poprzez upowszechnianie wiedzy wśród beneficjentów pomocy społecznej o powiatowych zasobach socjalnych – forma: bieżące informowanie o zasobach powiatu. 	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Iławie	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Iławie	Realizacja ciągła w trakcie trwania Programu	-----
1.3. Cel szczegółowy	Aktywizacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi					
-----	opis zadania	forma realizacji	Jednostka odpowiedzialna	Realizatorzy	termin realizacji	Uwagi

1.3.1.	Zwiększenie dostępności rehabilitacji zawodowej, organizacja poradnictwa zawodowego i szkoleń zawodowych dla osób niepełnosprawnych, w tym z zaburzeniami psychicznymi	<ol style="list-style-type: none"> 1. Informacja zawodowa grupowa 2. Grupowa porada zawodowa 3. Indywidualna informacja zawodowa 4. Indywidualna porada zawodowa 5. Uruchomienie finansowania instrumentów lub usług wskazane w art. 11 ust 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych 	Powiatowy Urząd Pracy w Iławie	Powiatowy Urząd Pracy w Iławie	Realizacja w trakcie trwania Programu	Przy zadaniu piątym: wsparcie osób niepełnosprawnych: - poszukujących pracy – ze środków PFRON - bezrobotnych – ze środków Funduszu Pracy
1.3.2.	Prowadzenie kampanii szkoleniowo-informacyjnej adresowanej do pracodawców, promowanie zatrudniania osób niepełnosprawnych, w tym z zaburzeniami psychicznymi	Upowszechnianie informacji o możliwościach zatrudnienia oraz dostępnych instrumentach rynku pracy w formach: - bezpośrednich wizyt i innych kontaktów z pracodawcami, - informacji w mediach oraz na stronie internetowej Powiatowego Urzędu Pracy	Powiatowy Urząd Pracy w Iławie	Powiatowy Urząd Pracy w Iławie	Realizacja ciągła	-----
1.3.3.	Zwiększenie udziału zatrudnienia osób z zaburzeniami psychicznymi w działalności powiatowych urzędów pracy	Zatrudnienie subsydiowane realizowane w formach: staże, prace interwencyjne, doposażenie miejsc pracy.	Powiatowy Urząd Pracy w Iławie	Powiatowy Urząd Pracy w Iławie	Realizacja ciągła	
1.4. Cel szczegółowy	Skoordynowanie dostępnych form opieki i pomocy					
-----	opis zadania	forma realizacji	Jednostka odpowiedzialna	Realizatorzy	termin realizacji	Uwagi
1.4.1.	Powołanie zespołu koordynującego realizację Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2018-2022	Powołanie powiatowego zespołu – uchwała Zarządu Powiatu Iławskiego	Starostwo Powiatowe w Iławie	Wszystkie jednostki realizujące zadania określone w niniejszym programie	Po uchwaleniu niniejszego Programu przez Radę Powiatu Iławskiego	-----
1.4.2.	Realizacja, koordynowanie i monitorowanie Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2018-2022	Zgodnie z zapisami Harmonogramu zadań POZP dla powiatu iławskiego na lata 2018-2022	Starostwo Powiatowe w Iławie	Wszystkie jednostki realizujące	Realizacja ciągła w trakcie trwania Programu	Opracowanie i przedstawienie Zarządowi Powiatu Iławskiego corocznego sprawozdanie z funkcjonowanie POZP –

		Realizacja - wszystkie jednostki realizujące zadania określone w niniejszym programie Koordynowanie – jednostki odpowiedzialne Monitorowanie – jednostki odpowiedzialne przekazują sprawozdanie z realizacji zadań określonych w harmonogramie Zespołowi, a Zespół przygotowuje sprawozdanie z realizacji programu		zadania określone w niniejszym programie		począwszy od roku 2019. Przygotowanie i przedłożenie wymaganych sprawozdań zewnętrznych
1.4.3.	Przygotowanie i udostępnianie mieszkańcom oraz samorządowi województwa, aktualizowanego corocznie przewodnika, informującego o lokalnie dostępnych formach opieki zdrowotnej, pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi	Opracowanie przewodnika oraz coroczna aktualizacja i zamieszczenie go na stronie internetowej Powiatu Iławskiego oraz w miarę możliwości publikacja w prasie lokalnej	Starostwo Powiatowe w Iławie	Wszystkie jednostki realizujące zadania określone w niniejszym programie	Realizacja ciągła w trakcie trwania Programu	Począwszy od roku 2018

Cel główny 2 – zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej opieki adekwatnej do ich potrzeb

2.1. Cel szczegółowy						
Udzielanie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego uczniom, rodzicom i nauczycielom						
-----	opis zadania	forma realizacji	Jednostka odpowiedzialna	Realizatorzy	termin realizacji	Uwagi
2.1.1.	Wpieranie rozwoju dzieci i młodzieży przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne poprzez udzielanie dzieciom, młodzieży i rodzicom pomocy psychologiczno-pedagogicznej	1. Diagnozowanie dzieci i młodzieży w celu określenia indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz indywidualnych możliwości psychofizycznych dzieci i młodzieży: – diagnoza psychologiczna – diagnoza pedagogiczna 2. Udzielanie dzieciom i młodzieży oraz rodzicom bezpośredniej pomocy psychologiczno-pedagogicznej: – prowadzenie terapii psychologicznej, w tym psychoterapii dzieci i młodzieży,	Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji w Iławie	Zespół Szkół im. Konstytucji 3 Maja w Iławie Zespół Szkół Ogólnokształcących im. Stefana Żeromskiego w Iławie Zespół Szkół w Lubawie Zespół Szkół im. Ireny Kosmowskiej	Realizacja ciągła w trakcie trwania Programu	-----

		<ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie terapii rodzin, grup wsparcia dla rodziców, treningu umiejętności wychowawczych - udzielanie wsparcia dzieciom i młodzieży wymagającym pomocy psychologiczno-pedagogicznej (porady, konsultacje, warsztaty) <p>3. Udzielanie wsparcia rodzicom (porady, konsultacje, warsztaty) w tym z zaburzeniami m. in. w przypadku wystąpienia trudności emocjonalnych</p> <p>4. Indywidualizacja pracy z uczniem w oparciu o zalecenia Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej.</p>		<p>w Suszu</p> <p>Zespół Szkół Rolniczych im. Heleny i Stanisława Sierakowskich w Kisielicach</p> <p>Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji w Iławie</p> <p>Powiatowe Centrum Kształcenia Praktycznego</p> <p>Zespół Placówek Szkolno-Wychowawczych w Iławie</p> <p>Zespół Szkół im. Bohaterów Września 1939 R. w Iławie</p>		
2.1.2.	Udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom i młodzieży w przedszkolu, szkołach i placówkach	<p>1. Realizowanie zadań profilaktycznych oraz wspierających wychowawczą i edukacyjną funkcję przedszkola, szkoły i placówki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podejmowanie działań z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów dzieci i młodzieży (uzależnienia od środków psychoaktywnych, uzależnienia behawioralne), - prowadzenie edukacji dotyczącej ochrony zdrowia psychicznego wśród dzieci i młodzieży (emocje, strategie zaradcze, czynniki wspierające). <p>2. Interwencje kryzysowe, mediacje, negocjacje.</p>	Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji w Iławie	<p>Zespół Szkół im. Konstytucji 3 Maja w Iławie</p> <p>Zespół Szkół Ogólnokształcących im. Stefana Żeromskiego w Iławie</p> <p>Zespół Szkół w Lubawie</p> <p>Zespół Szkół im. Ireny Kosmowskiej w Suszu</p> <p>Zespół Szkół Rolniczych im. Heleny</p>	Realizacja ciągła w trakcie trwania Programu	Za realizację zadania trzeciego (konferencja) odpowiadać będzie Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Kisielicach. Realizacja zadania zależna będzie od możliwości finansowych oraz pozyskanych środków.

		<p>3. Przygotowanie i przeprowadzenie konferencji z panelem dyskusyjnym nt. wczesnego wsparcia rozwoju dziecka dotkniętego niepełnosprawnością, w tym z zaburzeniami psychicznymi.</p> <p>4. Wspomaganie uczniów z problemami emocjonalnymi i rozwojowymi oraz ich rodziców, w tym kontaktowanie ze specjalistami.</p> <p>5. Warsztaty dla uczniów np. na temat umiejętności efektywnej nauki, radzenia sobie ze stresem oraz gniewem, przeciwdziałania cyberprzemocy, FAS, uzależnień, wzajemnego zaufania i szacunku, promowania działań prospołecznych, rozwijania zainteresowań, zachowań prozdrowotnych, asertywności, budowania poczucia własnej wartości, tolerancji (katalog tematów jest otwarty)</p> <p>6. Diagnozowanie trudności edukacyjnych i wychowawczych.</p> <p>7. Interwencja kryzysowa.</p> <p>8. Przeprowadzania szkoleń wśród nauczycieli nt. przeciwdziałania, rozpoznawania środków i objawów stosowania używek.</p> <p>9. Spotkania z przedstawicielami policji nt. skutków zażywania substancji psychoaktywnych.</p>	<p>i Stanisława Sierakowskich w Kisielicach</p> <p>Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji w Iławie</p> <p>Powiatowe Centrum Kształcenia Praktycznego</p> <p>Zespół Placówek Szkolno-Wychowawczych w Iławie</p> <p>Zespół Szkół im. Bohaterów Września 1939 R. w Iławie</p>		
--	--	--	--	--	--

VIII. MONITORING I SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Monitorowanie przebiegu realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o coroczne sprawozdania podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Podmioty te zostały wskazane w Harmonogramie oraz podziale zadań Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego jako jednostki odpowiedzialne oraz realizatorzy.

Corocznie w ramach monitoringu Powiatowy Zespół koordynujący realizację Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego w na lata 2018-2022 dokona dokładnej analizy realizacji Programu. Koordynator Zespołu – odpowiada za przedstawienie informacji z wykonania zadań Programu – Zarządowi Powiatu Iławskiego i wymaganych sprawozdań jednostkom zewnętrznym.